

Anton Kjelaas frá Saga Petroleum:

Vit vilja hjálpa føroyingum at fyrrireika oljuvinnu

JAN MÜLLER

Í gjár undirskrivaðu umboð fyrri Saga Petroleum og Fróðskaparsetur Føroya eina avtalu, har norska oljufelagið letur eina hálva mill. kr. til eina granskingar-

ætlan, sum skal verða gjørd í sambandi við, at Føroyar nú fara undir eina oljuvinnu.

Anton Kjelaas frá Saga sigur, at teir vilja fegnir vera við til at hjálpa føroyingum at gera neyðugu fyrir-

ingarnar til eina komandi oljuvinnu. -Hetta eru upp-gávur, sum vit halda eiga at gera, áðrenn tú fer undir eina oljuvinnu. Vit halda, at tað hevur bæði áhuga og nýttu fyrri føroyingar og fyrri eitt oljufelag sum SAGA, ið

vónandi skal til at arbeiða her í framtíðini.

Hann sigur, at teir við hesum ynskja at sleppa undan trupulleikum og konfliktum millum oljuvinnu og fiskivinnu, nakað, sum teir hava verið ígjøgnum í

Noregi.

-Tað er umráðandi, at ein kann fáa ein dialog í gongd nú, soleiðis at tað slepst undan misskiljingum seinni.

Uppá fyrispurning um hetta hevur nakað við eina komandi lisensrundu at gera, t.v.s. um Saga á henda hátt vil keypa sær eina góða stöðu tá visir Anton Kjelaas tí avgjørt aftur og visir tvørturimóti á tað positiva, sum kann koma burtur úr.

Hann sigur eisini, at fyrri at fáa hetta gjørt so breitt og seriøst sum gjørligt er ein stýringsbólkur settur, sum skal hava eftirlit við

arbeiðinum.

-Tað er avgjørt ikki okkara meining at koma til Føroya og siga tykkum, hvussu tí skulu gera hetta. Men vit vilja fegnir geva tykkum lut í teimum royndum vit hava havt og kunnu vit við hesum stuðli til eitt granskingar-projekt hjálpa føroyingum og harvið eisini okkum sjálvum, so gera vit tað fegnir.

Hann visir á, at við slíkari gransking kunnu føroyingar sleppa undan nækrum av teimum mistøkum, sum norðmenn hava gjørt.

Ein av limunum í stýringsbólkinum er Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag. Hann heldur, at projektíð er sera spennandi. -Norðmenn hava royndir í sambandi við fiskivinnu og oljuvinnu, og tað er greitt, at vit nú í góðari tíð kunnu læra av norsku royndunum og harvið royna at fyrirbygja nækur av teimum mistøkum, sum hava verið gjørd í Noregi. Eg eri tí sera fegin um hesa avtaluna við SAGA

Hans Pauli Joensen frá Fróðskaparsetrinum og Terje Hagevang frá Saga skriva undir avtaluna. Mynd Jens K. Vang

Norröna leigað út

Í seinnu helvt av 80-unum og fyrst í 90-unum varð Norröna fleiri ferðir leigað út til NATO-venjingar. Smyril Line hevur nú aftur gjørt sáttmála um útleigan av Norrönu til eina NATO-venjing. Tað er bretska verjumálaráðið, sum hevur leigað Norrönu frá hálvum februar til hálvan mars næsta ár. Við Norrönu verður full manning, umleið 80 í tali.

Áðrenn og aftaná NATO-charturin verða ymsar ábøtur gjørdar umboð. Viking Club verður gjørdur av nýggjum við nýggjum tepp-

um og møblum. Teppini verða skift í øllum gongum og í »hallini«, málað verður eisini innan og nýggjar gardinur hongdar upp. Í kabússini verða fleiri maskinur skiftar út.

Sum lýst í bløðunum fyrri kortum, so fer Norröna í apríl næsta ár ein páskatúr úr Føroyum til London. Farið verður av Havnini leygardagin 4. apríl, dagin fyrri pálmásunnudag, og komið verður aftur á Havnina annan páskadag, mánadagin 13. apríl 1998. Áhugin fyrri hesum túrinum tykist vera stórur.

Saga-stuðul til Fróðskaparsetrið

Verkætlan um samfelagsligar og búskaparligar avleiðingar, sum oljuvinnan kann hava fyrri fiskivinnuna

Í gjár skrivaði Fróðskaparsetur Føroya undir eina avtalu við norska Saga Petroleum um eina granskingarverkætlan, ið skal greina og lýsa tær búskaparligu avleiðingarnar, sum ein møguleg oljuvinnu fer at hava fyrri fiskivinnuna í Føroyum. Saga Petroleum figgjar verkætlanina, sum kostar um 1/2 mió. kr. Fróðskaparsetur Føroya stendur fyrri verkætlanini og tekur sær av øllum tí umsitingaliga í hesum sambandi, meðan Jens Helgi Toftum fiskivinnukandidatur svarar fyrri tí fakliga innihaldinum í verkætlanini.

Ein møguleg oljuvinnu á føroysku landleiðini fer at hava stóra ávirkan á føroyska fiskivinnu og samfelag. Men samstundis er greitt, at sama hvør gongdin verður í komandi árum, so verður fiskivinnu og tað virksemd, ið av henni stendst, støðið undir bú-

skapinum. Tí er av alstórum týðningi, at tær lógir og reglur, sum stýra samvirkanini millum fiskiskapin og eina framtíðar oljuvinnu verða skipaðar á ein hátt, sum bæði tekur fyrilit fyrri fiskivinnuni og oljuvinnuni og sum í longdini er báðum vinnum at gagni.

Í nevndu verkætlan er fremsta endamál, at lýsa búskaparligar avleiðingar, ið standast av at oljuvinnan leggur hald á fiskileiðir. Støð ið er, at oljuvirksemi og fiskiskapur á somu havi-leiðum kann føra til stríð millum ymisk áhugamál. Tað kann bera við sær inn-tøkumiss og skerðar virkis-møguleikar fyrri fiskivinnu-nu. Royndirnar vísa, at nógvir av hesum trupulleikum kunnu fyrirbyggast um tær neyðugu fyrircekingarnar og kanningarnar eru gjørdar frammanundan. Til ber at skipa so fyrri, at neg-ativa áriníð á fiskiskapin

verður sum minst.

At oljuvinnan leggur hald á fiskileiðir er tað sjónligasta og mest beinleiðis áriníð. Men verður oljuvirksemið munandi økt - kanska í skjótari lagi - fær tað eisini langtíðaravleiðingar fyrri samfelagslívið og føroyska búskapin sum heild. Fyrri fiskivinnuna kann hetta føra við sær broytingar í bygnaði og skipan.

Ein spurningur, sum verður tikin upp í hesi verkætlan, er kappingin millum fiskivinnu og oljuvinnu um arbeiðsmegi. Hugt verður at fiskivinnuni sum arbeiðs-pláss, umframt teimum víðurskiftum, ið ávrika til-gongdina til vinnuna.

Havandi í huga trupulleikarnar, fiskivinnan hevur drigist við seinnu árinu, er ikki óhugsandi, at ein avleiðing av eini møguligari oljuvinnu kann gera, at fólk í stórum tali leitar sær í oljuvinnuna, og at til-

gongdin til fiskivinnuna versnar. Hetta nýtist ikki at vera tí at oljuvinnan veitir serliga góðar treytir og sømdir, men heldur tí at kappingarstøðan hjá fiskivinnuni er so vánalig.

Fyrri at tryggja eitt so breitt fakligt grundarlag sum gjørligt, er settur ein stýringsbólkur at fylgja við arbeiðinum. Í honum sita Anthón Kjelaas, Saga Petroleum, formaður, Hjalti í Jákupsstovu, Fiskirann-sóknarstovan, Óli Jacobsen, Fiskimannafelagið, Jákup Sólstein, Reidarafelagið og Karin Toftegaard, Olju-máladæildin í Vinnamála-stýrinum og Jógván Mørkøre søgu- og samfelags-dæildin, Fróðskaparsetrið.

At veita fakliga vegleiðing er avtala gjørd við eitt norskt ráðgevingarfelag, sum hevur gjørt fleiri tilíkar kanningar í Noregi.

Árni Olafsson frá sum formaður í Oljuráðleggingarnevndini

Løgmaður hevur gjørt av, at Árni Olafsson, ið síðan várið 1994 hevur verið formaður í oljuráðleggingarnevnd landsstýrisins, fer úr nevndini.

Hetta stigið er tikið við tí í hyggju, at Árni Olafsson framfært burturav skal arbeiða við spurninginum um landgrunsmarkið millum Føroyar og Bretland. Sum nevnt undir lógtingsviðgerðini av uppskotinum til lóg um kolvetnisvirksemi, leggur lögmaður stóran dent á, at marknamálið verður loyst. Hetta verður nú undirstríkað av, at formaðurin í teirri nevnd, ið samráðist um markið, ikki samstundis hevur ábyrgdina av fyrri-

reikingunum til oljuleiting. Sambært avtalu millum uttanríkisráðið og landsstýrið hevur Árni Olafsson síðan várið 1993 havt farloyvi úr uttanríkisráðnum fyrri landsstýrisins vegna at standa á odda fyrri føroysku/donsku nevndini, ið samráðist við Bretland um landgrunsmarkið.

Løgmaður hevur nýtt høvið at takka Árna Olafssyni fyrri hansara arbeiði í oljuráðleggingarnevndini.

Árne Poulsen er tilnevndur formaður í oljuráðleggingarnevndini, og samstundis er Petur Alberg Lambauge tilnevndur nevndarlimur.